

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-FC

Onderwerp

Evaluatie Gemeenschappelijke Regelingen IJsselland

1- Notagegevens

Notanummer 2019-001073
Datum 04-06-2019
Programma:
Portefeuillehouder Weth. Grijsen

2- Bestuursorgaan

B & W 03-06-2019
 Raad --
 Burgemeester --

College van B & W

- Burgemeester - Weth. Grijsen
- Weth. De Geest - Weth. Verhaar
- Weth. Walder - Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☐ Openbaar	03-06-2019
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
plv Algemeen directeur	29-05-2019	☐ adj.secr.	--
portefeuillehouder	28-05-2019	☒ gem.secr.	29-05-2019
BIS Openbaar			
Status	Definitief 2019-06-05		

Bijlagen

Rapportage evaluatie GR IJsselland

B & W d.d.: 03-06-2019

Besloten wordt:

- 1 Kennis te nemen van de rapportage evaluatie GR IJsselland;
- 2 de raadsmededeling vast te stellen;
- 3 de stukken aan te bieden aan de raad;
- 4 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente? Nee
Begrotingswijziging Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
 De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
 De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb Nee
Bekendmaking conform Awb Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

De uitvoering van gemeentelijke taken wordt of in eigen beheer uitgevoerd of er wordt een beroep gedaan op andere organisaties waaraan de gemeente taken kan uitbesteden, via inkoop of subsidie of via uitvoering door samenwerking in verbonden partijen. Door de gemeente kan slechts worden deelgenomen in een verbonden partij als sprake is van een publiek belang. Wettelijke regels voor provincies en gemeenten beschrijven in een Besluit Begroting en Verantwoording wat de definitie is van een verbonden partij. Ook staat daarin vastgelegd dat gemeenten in de paragraaf verbonden partijen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening de visie op en beleid omtrent verbonden partijen opnemen. Indien gemeenten een afzonderlijk door de raad vastgestelde actuele nota verbonden partijen hebben kan daarnaar worden verwezen.

In oktober 2017 heeft de gemeente Deventer haar kadernota verbonden partijen vastgesteld. Daarin staan kaders voor het aangaan van een verbonden partij (oprichtingsfase), voor het beheer (uitvoeringsfase) en de periodieke herijking (de evaluatie-en heroverwegingsfase). In de kadernota verbonden partijen is bepaald dat vierjaarlijks evaluatie van verbonden partijen plaatsvindt.

Op 7-11-2018 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin onder andere het college opgedragen wordt de evaluatie van de gemeenschappelijke regelingen (regio IJsselland) op te stellen en uiterlijk met de voorjaarsnota 2019 aan de raad te sturen. De meest voorkomende vorm van verbonden partijen is de gemeenschappelijke regeling (GR)

Er is gekozen voor het opleveren van de evaluatie in twee fasen:

- De evaluatie van de GR-en IJsselland wordt gelijktijdig met de voorjaarsnota 2019 in het college vastgesteld en met een raadsmededeling ter informatie aan de gemeenteraad gebracht;
- De evaluatie van de overige verbonden partijen, waaronder de overige GR-en, vennootschappen en coöperaties, eind 2019.

De evaluatie wordt aldus op twee momenten in rapporten opgeleverd.

Uitgangspunt is dat de systematiek van evalueren en methodiek van rapporteren voor beide evaluaties (nagenoeg) hetzelfde is.

Beoogd resultaat

Kennis nemen van de evaluatie Gemeenschappelijke Regelingen IJsselland en deze aan te bieden aan de raad.

Kader

- Gemeentewet
- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Kadernota verbonden partijen

Argumenten voor en tegen

Niet van toepassing

Extern draagvlak (partners)

Niet van toepassing

Financiële consequenties

Geen

Aanpak/uitvoering

De rapportage 'evaluatie GR IJsselland' aan te bieden aan de raad.

De evaluatie van de overige verbonden partijen, waaronder de overige GR-en, vennootschappen en coöperaties volgt eind 2019.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Evaluatie Gemeenschappelijke Regelingen IJsselland		
Mededelingennr	2019-001073	Portef.houder	Weth. Grijzen
Team	DEV-FC	BenW-besluit d.d.:	3 juni 2019

1. Inleiding: waarom deze mededeling

De uitvoering van gemeentelijke taken wordt of in eigen beheer uitgevoerd of er wordt een beroep gedaan op andere organisaties waaraan de gemeente taken kan uitbesteden, via inkoop of subsidie of via uitvoering door samenwerking in verbonden partijen. Door de gemeente kan slechts worden deelgenomen in een verbonden partij als sprake is van een publiek belang. Wettelijke regels voor provincies en gemeenten beschrijven in een Besluit Begroting en Verantwoording wat de definitie is van een verbonden partij. Ook staat daarin vastgelegd dat gemeenten in de paragraaf verbonden partijen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening de visie op en beleid omtrent verbonden partijen opnemen. Indien gemeenten een afzonderlijk door de raad vastgestelde actuele nota verbonden partijen hebben kan daarnaar worden verwezen.

In oktober 2017 heeft de gemeente Deventer haar kadernota verbonden partijen vastgesteld. Daarin staan kaders voor het aangaan van een verbonden partij (oprichtingsfase), voor het beheer (uitvoeringsfase) en de periodieke herijking (de evaluatie-en heroverwegingsfase). In de kadernota verbonden partijen is bepaald dat vierjaarlijks evaluatie van verbonden partijen plaatsvindt. De meest voorkomende vorm van verbonden partijen is de gemeenschappelijke regeling (GR)

Op 7-11-2018 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin onder andere het college opgedragen wordt de evaluatie van de gemeenschappelijke regelingen (regio IJsselland) op te stellen en uiterlijk met de voorjaarsnota 2019 aan de raad te sturen. Er is gekozen voor het opleveren van de evaluatie in twee fasen:

- De evaluatie van de GR-en IJsselland wordt gelijktijdig met de voorjaarsnota 2019 in het college vastgesteld en met een raadsmededeling ter informatie aan de gemeenteraad gebracht;
- De evaluatie van de overige verbonden partijen, waaronder de overige GR-en, vennootschappen en coöperaties, eind 2019.

De evaluatie wordt aldus op twee momenten in rapporten opgeleverd. Uitgangspunt is dat de systematiek van evalueren en methodiek van rapporteren voor beide evaluaties (nagenoeg) hetzelfde is.

2. Kader

- Gemeentewet
- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Kadernota verbonden partijen

3. Kern van de boodschap

Uit de evaluatie van de gemeenschappelijke regelingen IJsselland (GGD, Omgevingsdienst, Regionaal Servicebureau IJsselland / RSJ en de Veiligheidsregio) kan geconcludeerd worden dat er geen aanleiding is de deelname van Deventer te wijzigen of beëindigen.

4. Nadere toelichting

Bij deze raadsmededeling treft u de evaluatie als bijlage aan.

Evaluatie Gemeenschappelijke Regelingen IJsselland

Inhoud

1	Aanleiding	2
1.1	Kadernota verbonden partijen	2
2	De evaluatie opdracht	3
2.1	Opdracht en reikwijdte	3
2.2	Gemeentelijke rollen GR-en IJsselland	4
2.3	Aanpak Evaluatie	4
3	Kaders	5
3.1	Algemene wetten en regels	5
3.2	Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr)	5
3.3	Gemeentelijke kaders	7
4	Stand van zaken per verbonden partij	7
5	Conclusies en aanbevelingen	17

1 Aanleiding

De uitvoering van gemeentelijke taken wordt of in eigen beheer uitgevoerd of wordt er een beroep gedaan op andere organisaties waaraan de gemeente taken kan uitbesteden, via inkoop of subsidie of via uitvoering door samenwerking in verbonden partijen. Door de gemeente kan slechts worden deelgenomen in een verbonden partij als sprake is van een publiek belang. Wettelijke regels voor provincies en gemeenten beschrijven in een Besluit Begroting en Verantwoording wat de definitie is van een verbonden partij. Ook staat daarin vastgelegd dat gemeenten in de paragraaf verbonden partijen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening de visie op en beleid omtrent verbonden partijen opnemen. Indien gemeenten een afzonderlijk door de raad vastgestelde actuele nota verbonden partijen hebben kan daarnaar worden verwezen.

Op 11-10-2017 heeft de gemeente Deventer haar kadernota verbonden partijen vastgesteld. Daarin staan kaders voor het aangaan van een verbonden partij (oprichtingsfase), voor het beheer (uitvoeringsfase) en de periodieke herijking (de evaluatie-en heroverwegingsfase). In de kadernota verbonden partijen is bepaald dat vierjaarlijks evaluatie van verbonden partijen plaatsvindt.

Op 7-11-2018 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin onder andere het college opgedragen wordt de evaluatie van de gemeenschappelijke regelingen (regio IJsselland) op te stellen en uiterlijk met de voorjaarsnota 2019 aan de raad te sturen. De meest voorkomende vorm van verbonden partijen is de gemeenschappelijke regeling (GR)

Er is gekozen voor het opleveren van de evaluatie in twee fasen:

- De evaluatie van de GR-en IJsselland wordt gelijktijdig met de voorjaarsnota 2019 in het college vastgesteld en met een raadsmededeling ter informatie aan de gemeenteraad gebracht;
- De evaluatie van de overige verbonden partijen, waaronder de overige GR-en, vennootschappen en coöperaties, eind 2019.

De evaluatie wordt aldus op twee momenten in rapporten opgeleverd. Uitgangspunt is dat de systematiek van evalueren en methodiek van rapporteren voor beide evaluaties (nagenoeg) hetzelfde is.

1.1 Kadernota verbonden partijen

De kadernota verbonden partijen geeft kaders en richtlijnen voor de drie onderscheiden fasen: oprichting, beheer en evaluatie- en heroverweging. De kaderstelling is geschreven vanuit het handelingsperspectief dat de gemeente heeft bij volledige sturing- en zeggenschap die geldt als zij voor 100% eigenaar is van de verbonden partij. In veel gevallen beschikt de gemeente over een gedeeld belang ofwel een minderheidsaandeel in de verbonden partij. Ook dan streeft de gemeente er naar het voorkeursbeleid van de gemeente Deventer zoveel mogelijk van kracht te laten zijn, voor zover hier met de andere participanten overeenstemming over bereikt kan worden.

De kaders beperken zich tot de sturingsmogelijkheden op het instrument verbonden partijen. Een verbonden partij is echter gekoppeld aan een kerntaak van de gemeente op een specifiek beleidsterrein. Dit betekent dat ook vanuit inhoudelijk(e) beleid(doelen) gestuurd wordt op de verbonden partijen. Deze tweede sturingslijn blijft hier buiten beschouwing, maar is mede bepalend voor de prestaties van de verbonden partij.

Bij de oprichting of deelname aan een verbonden partij heeft motivering ten grondslag gelegen en zijn uitgangspunten aan de orde gekomen voor die deelname en oprichting. Daarnaast zijn er ook governance- en beleidsuitgangspunten opgenomen voor de inrichting van een verbonden partij die indien daarover bijzonderheden zijn te vermelden in de evaluatie per verbonden partij aan de orde komen. In hoofdstuk 4 komen daarover eventueel conclusies en aanbevelingen aan de orde.

Met de evaluatie beoordeelt het college of de verbonden partij (nog steeds) effectief is in het realiseren van de gemeentelijke doelen. Conclusies leiden mogelijk tot een formulering van nieuwe aanwijzingen en opdrachten voor de samenwerkingsrelatie of zelfs het voornemen om de samenwerking te beëindigen.

Specifieke informatie per verbonden partij is, conform voorschriften vanuit het BBV, opgenomen in de paragraaf verbonden partijen bij de begroting en de jaarrekening en gerelateerd aan de betreffende programma's / taakvelden en aldus niet opgenomen in de kadernota en ook niet in deze evaluatie. Volstaan wordt met verwijzing naar die informatie in de meest recente paragrafen: bij de begroting 2019 en bij de (concept) jaarrekening 2018.

2 De evaluatie opdracht

De evaluatie opdracht is voor zowel de eerste fase (evaluatie GR-en IJsselland) als de tweede fase (evaluatie overige verbonden partijen) identiek geformuleerd.

Conclusies vanuit de evaluatie leiden mogelijk tot:

- formulering van nieuwe aanwijzingen en opdrachten voor de samenwerkingsrelatie (of mogelijk zelfs beëindiging van de samenwerking)
- nieuwe / gewijzigde kaders voor het beleidskader verbonden partijen

De evaluatie geeft input voor het samenstellen van een Uitvoeringsnota Verbonden Partijen, dat een (uitvoering)kader is voor het college en het ambtelijk apparaat voor de wijze waarop sturing en beheersing van de verbonden partij plaatsvindt.

Die Uitvoeringsnota wordt parallel aan de evaluatie van de tweede fase (overige verbonden partijen) en direct na de uitgewerkte tweede fase in 2019 opgesteld.

2.1 Opdracht en reikwijdte

De opdracht luidt als volgt:

Werk de evaluatie van de verbonden partijen uit aan de hand van twee hoofdvragen:

- Voorziet de betreffende verbonden partij op een effectieve en efficiënte wijze in de behartiging van het publiek belang ?
- Hoe vindt sturen, beheersen, het houden van toezicht en de verantwoording plaats en zijn daarin aanpassingen gewenst?

De evaluatie betreft voor met name de fase van sturen en beheersen.

Daarvoor zijn vier bestuurlijke rollen voor het college en de gemeenteraad te onderscheiden:

- Gemeenteraad: kaderstelling en controlerend.
- College: opdrachtgever (sturing) en eigenaar (zeggenschap).

De evaluatie betreft de evaluatie vanuit de verantwoordelijkheid van het college en daarmee in het verlengde vanuit het ambtelijk adviseurschap aan het college.

De evaluatie betreft aldus niet de kaderstelling en controlerende rol van de gemeenteraad omdat in het tweede deel van de motie van de gemeenteraad van 7-11-2018 die analyse daarin onderdeel is / wordt.

Aldus wordt de evaluatie van de GR-en uitgevoerd op de twee verantwoordelijkheden voor het college als opdrachtgever (sturing) en eigenaar (zeggenschap).

Bij de regievoering (sturen en beheersen) op verbonden partijen zijn volgens de kadernota verbonden partijen twee beginselen van toepassing om de positieve effecten van uitbesteding naar verbonden partijen niet te niet te doen met een bovenmatige zware governance-last, namelijk:

- Het minimum-interventiebeginsel:

de mate van sturing is afgestemd op te bereiken beleidsmatige doelstellingen; we plegen of claimen niet meer inbreng of interventiemogelijkheden dan noodzakelijk om de doelstellingen te realiseren,

- Het proportionaliteitsbeginsel:
de mate van sturing is in lijn met onze verantwoordelijkheid, de risico's en omvang van de verbonden partij.

Deze twee beginselen komen nadrukkelijk in de tweede fase van evaluatie (overige verbonden partijen) in het najaar van 2019 aan de orde. Voor de vier GR-en IJsselland schrijft wet- en regelgeving voor hoe de governance (minimaal) geregeld moet zijn en is het daarmee vanuit de wet al geborgd en wordt er in deze evaluatie voor de vier GR-en verder geen aandacht aan de twee beginselen besteed. Zie verder hoofdstuk 3 kaders.

2.2 Gemeentelijke rollen GR-en IJsselland

Voor de vier GR' s IJsselland zijn de volgende ambtelijke en bestuurlijke rollen (programmarol en eigenaarsrol) belegd:

- VR
 - Programmarol: Bestuurlijk R. König en ambtelijk F. v.d. Laan / J. Reijerink
 - Eigenaarsrol : Bestuurlijk: R. König en ambtelijk F. v.d. Laan / J. Reijerink en D. v Gelder
- OD
 - Programmarol: Bestuurlijk C. Verhaar / R. König en ambtelijk N. de Vries
 - Eigenaarsrol : Bestuurlijk: C. Verhaar / R. König en ambtelijk N. de Vries en D. v Gelder
- GGD
 - Programmarol; Bestuurlijk R. de Geest en ambtelijk P. Folkeringa
 - Eigenaarsrol : Bestuurlijk: R. de Geest en ambtelijk P. Folkeringa en M. Meulman
- RSJ
 - Programmarol: Bestuurlijk F. Rorink en ambtelijk P. Folkeringa
 - Eigenaarsrol : Bestuurlijk: F. Rorink en ambtelijk P. Folkeringa en M. Meulman

2.3. Aanpak Evaluatie

De evaluatie wordt gedaan aan de hand van twee hoofdvragen.

Beantwoording van de vraag “Voorziet de betreffende verbonden partij op een effectieve en efficiënte wijze in de behartiging van het publiek belang ?” wordt gedaan op basis van een aantal items / indicatoren die worden weergegeven in stoplichtenmodel met drie kleuren:

Groen = de verbonden partij voldoet aan de (gemeentelijke) doestellingen en normen en bevat geen bijzondere aandacht.

Oranje = de verbonden partij vraagt om aandacht op betreffend onderdeel.

Rood = er is directe actie vereist op het betreffende onderdeel.

Per verbonden partij wordt aangegeven welk publiek belang van de gemeente wordt behartigd en informatie gegeven over het ingevulde stoplichtenmodel.

Bij de beantwoording van de vraag 2. Hoe vindt sturen, beheersen, het houden van toezicht en de verantwoording plaats en zijn daarin aanpassingen gewenst? “ wordt teruggekeken in een periode van vier jaar waarbij met name de bijzonderheden aan de orde komen. Gebruikte bestuurlijke instrumenten zullen bij de evaluatie in de tweede fase tot een separate bijlagen leiden waarin alle instrumenten over de afgelopen vier jaar in beeld worden gebracht, zoals:

- o Raadsbesluiten, zoals zienswijze bij begrotingen GR
- o Wensen en bedenkingen zoals bij besluiten uittreden ParkeerService en verkoop Vitens
- o Raadsmededelingen
- o Informatiebijeenkomsten
- o Artikel 46 vragen en raadsonderzoek
- o Informatie in paragrafen VP bij jaarrekening en begroting

Bij de evaluatie voor de GR-en IJsselland (vier) is een separate bijlage niet gevuld maar worden specifieke bestuurlijke instrumenten aangehaald indien van toepassing. Dat er jaarlijks de wettelijke mogelijkheid is een zienswijze op begrotingen van GR-en in te brengen en daarvan meestal geen gebruik wordt gemaakt wordt dus niet voor deze vier GR-en in beeld gebracht, tenzij er wel een zienswijze is ingebracht.

De evaluatie GR-en IJsselland betreft de collegierol als opdrachtgever (sturing) en eigenaar (zeggenschap). De evaluatie wordt gedaan aan de hand van het stoplichtenmodel en betreft het beeld dat portefeuillehouder en programmamanager hebben over de verbonden partij. Vaak is dit beeld al bekend bij het college en de gemeenteraad en kent ook de verbonden partij de opvatting van vertegenwoordigers vanuit Deventer die in bestuurlijke – en ambtelijke besprekingen zijn geuit en soms ook met schriftelijke bestuurlijke standpunten zoals middels zienswijzen bij de concept begrotingen. De evaluatie eindigt met conclusies en aanbevelingen.

3 Kaders

Voor deze evaluatie van GR-en IJsselland zijn publiekrechtelijke wetten en regels van toepassing omdat een GR een publiekrechtelijk organisatie is (verlengd lokaal bestuur).

3.1 Algemene wetten en regels

De kadernota verbonden geeft in een bijlage aan welke (algemene) wetten en regels annex zijn aan.

3.2 Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr)

Herziening Wet GR 2015.

In 2015 is de Wet Gemeenschappelijke regelingen herzien. In de kadernota verbonden partijen is daarover een samenvatting opgenomen en zijn verschillen in soorten regelingen geduid. De herziene wet beoogt de gemeenteraden meer dan voorheen in positie te brengen. De raad is immers het orgaan dat zorgt voor democratische legitimatie van uitvoering van publieke taken, ook als het gaat om samenwerkingsverbanden, als kadersteller, controleur en volksvertegenwoordiger. Voor GR-en geldt echter dat de democratische legitimatie niet alleen van de raad zelf afkomstig is maar deze afkomstig is van alle deelnemers aan de samenwerking in GR-verband. Daarbij gelden spelregels en rolverdelingen die mede afhangen van het soort samenwerking waar de gemeente aan deelneemt. Relevant daarbij is dat er twee soorten GR-en zijn:

- Collegeregelingen (uitvoeringsgericht, aangegaan door de colleges, niet door de raden)
- Raadsregelingen of gemengde regelingen, waaraan (ook) een raad deelneemt (veelal omdat beleidstaken zijn overgedragen aan de regeling).

Voor de vier GR-en IJsselland geldt:

- Veiligheidsregio (VR)
VR is een wettelijk (Wet Veiligheidsregio's) opgelegde regionale samenwerking in GR vorm. Ook het samenwerkingsgebied is wettelijk opgelegd. Volgens de Wet is de GR een Openbaar Lichaam. De colleges van b&w dragen volgens de Wet taken aan de GR over (delegatie). Een collegeregeling.
De 25 voorzitters van de veiligheidsregio's vormen samen het Veiligheidsberaad. Het Veiligheidsberaad is een overlegorgaan voor de veiligheidsregio's en daarnaast het aanspreekpunt voor de minister voor het maken van afspraken op het gebied van brandweerzorg, GHOR, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- Omgevingsdienst

De Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) schrijft de samenwerking verplicht voor en voor de deelnemers is bepaald dat de regeling gebiedscongruent is aan die van de VR. Volgens de Wet is de GR een Openbaar Lichaam.

- Regionale Samenwerking Jeugdzorg.
Wettelijke plicht tot samenwerking van gemeenten in de regio IJsselland tot inkoop van zware jeugdzorg. Geen wettelijke plicht tot vorming van een GR. Een collegeregeling voor de regionale samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering (inkoop, facturatie en de informatievoorziening daarover).
- GGD
De colleges houden op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) een GGD in stand en dragen de uitvoering van de taken uit de Wpg op aan de GGD. Daarmee is GGD een collegeregeling. Voor collegeregelingen heeft de raad een rol die door de formele regels meer op afstand ligt. De rol van de raad richt zich op het college en niet op de GR.

Regeerakkoord en brief minister juni 2018.

In het regeerakkoord is opgenomen dat de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr) wordt aangepast “om de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking te verbeteren. Besluitvorming in een gemeenschappelijke regeling moet transparant zijn en betrokken gemeenteraden moeten hun controlerende rol beter kunnen uitvoeren en zo nodig kunnen ingrijpen”. Daarnaast wil de regering de voorbereiding, opleiding en toerusting van de leden van gemeenteraden en Provinciale Staten versterken.³

In de Kamerbrief van 29 juni 2018⁴ geeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) nadere duiding van de opgave om de controlerende en kaderstellende rol van gemeenteraden richting gemeenschappelijke regelingen te versterken. In de brief schetst de minister drie oplossingsrichtingen:

1. Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

Met een aantal wijzigingen van de Wgr wil de minister de politieke verantwoording over gemeenschappelijke regelingen en de controlerende rol van gemeenteraden versterken. Zij ziet deze wijzigingen in elk geval langs de volgende drie lijnen: (1) versterken controle binnen een gemeenschappelijke regeling, (2) meer invloed van de gemeenteraad en (3) vergroten van de ruimte om samenwerking vorm te geven conform de lokale opgaven, wensen en cultuur.

2. Met de praktijk versterken van de legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen

Voor de minister zijn de knelpunten en wensen uit de praktijk het uitgangspunt om te komen tot concrete voorstellen die bijdragen aan een goede balans tussen effectiviteit en legitimiteit van interbestuurlijke samenwerking. Zij wil hierover met tien samenwerkingsverbanden in gesprek. De uitkomsten van deze gesprekken kunnen aanleiding geven tot wijziging van de Wgr of versterking van het aanbod voor toerusting en ondersteuning van raadsleden en griffiers en dragen zo bij aan de andere twee oplossingsrichtingen.

3. Toerusting en ondersteuning raadsleden en -griffiers blijvend op orde

De bestaande mogelijkheden voor raden om invloed uit te oefenen op gemeenschappelijke regelingen zijn niet altijd en overal goed bekend. De minister hecht eraan hier continue aandacht aan te schenken en beziet hoe BZK gemeenteraden het beste kan blijven faciliteren bij het vervullen van hun rol bij interbestuurlijke samenwerking.

3.3 Gemeentelijke kaders

Er is 1 algemeen kader van toepassing op de samenwerking met verbonden partijen en dat is de kadernota verbonden partijen uit 2017.

Voor de vier GR-en IJsselland gelden ook nog specifieke beleidskaders die door het gemeentebestuur zijn vastgesteld.

Kadernota verbonden partijen.

In hoofdstuk 3.2. en 3.3. gaat de kadernota heel specifiek in op aspecten en uitgangspunten die aan de orde zijn bij oprichting van en deelname aan een verboden partij. Diezelfde aspecten en aandachtspunten zijn ook bij de evaluatie van de samenwerking in GR-verband onderdeel van het stoplichten model. Dat geldt eveneens governance vereisten, alhoewel die juist door wet en regelgeving voor GR-en zeer goed is geborgd en daarom in deze evaluatie minder aandacht behoeven.

Bij deelname aan een verbonden partij kan sprake zijn van een tweetal rollen die de gemeente heeft ten aanzien van een verbonden partij. Er is altijd sprake van een eigenaarsrol (met aandacht voor de continuïteit en goede governance van de verbonden partij) en er kan sprake zijn van een beleidsinhoudelijke relatie (opdrachtgever diensten of subsidieverstrekker. Als sprake is van beide relaties dan is het beleid dat beide rollen niet verenigbaar zijn in één bestuurlijke functie (collegelid). Het college geeft met overwegingen aan bij welke verbonden partijen het geen toegevoegde waarde heeft om de bestuurlijke aandeelhouderrol bij een ander collegelid te beleggen dan het collegelid die de beleidsinhoudelijke rol vervult.

Voor de vier GR-en IJsselland geldt dat het college er niet voor gekozen heeft de rollen te scheiden. Dat betekent dat de inhoudelijk portefeuillehouder ook tevens de eigenaarsrol namens het college moet borgen. Wel is voor deze GR-en geregeld dat ambtelijk de adviesrol voor de eigenaarsrol naast die van de programmamanager eveneens bij een financieel adviseur van team FC ligt.

Ondanks de scheiding van de bestuurlijke rollen blijft het college uiteraard integraal collegiaal verantwoordelijk. Om dit te waarborgen worden voorafgaand aan de besluitvorming in aandeelhoudersvergaderingen, ledenvergaderingen en vergadering van het Algemeen Bestuur van gemeenschappelijke regelingen de voorstellen daartoe allereerst voor standpuntbepaling in het college gebracht zodat met het mandaat van het college dit standpunt in betreffende vergaderingen van verbonden partijen kunnen worden ingebracht. Constatering is dat niet bij alle vier de GR-en steevast standpuntbepaling in het college plaats vindt voorafgaand aan vergaderingen van het (Algemeen) Bestuur. Aanbeveling is dat wel te gaan doen / nakomen.

4 Stand van zaken per verbonden partij

Inleiding

- Dit hoofdstuk bevat een schematisch overzicht van de stand van zaken van GR-en met een stoplichten model voor de indicatoren die in de evaluatie worden betrokken.
Groen = de verbonden partij voldoet aan de (gemeentelijke) doestellingen en normen en bevat geen bijzondere aandacht.
Oranje = de verbonden partij vraagt om aandacht op betreffend onderdeel.
Rood = er is directe actie vereist op het betreffende onderdeel.
- Overweging is om jaarlijks in de paragraaf VP bij de begroting het stoplichtenmodel te actualiseren op basis van de jaarrekeningen van de VP-en.
- De evaluatie gaat over de afgelopen 4 jaar. In dit hoofdstuk wordt aangegeven of er momenteel al dan niet bijzondere aandachtspunten zijn vanuit het perspectief van het college voor de verbonden partijen.

- In de evaluatie GR-en IJsselland is alleen de GR-Omgevingsdienst een nieuwe verbonden partij. Het belang van Deventer in de drie andere GR-en IJsselland is ongewijzigd gebleven.
- Aan de hand van de uitwerking van drie indicatoren “Publiek belang / beleid, governance en financiën” wordt aangegeven of er aanpassingen gewenst zijn voor de wijze van sturen, beheersen, het houden van toezicht en de verantwoording. Onderdeel van die uitwerking is de vraag of vanuit Deventer actief of monitorend aandeelhouderschap (eigenaarsrol) moet worden ingevuld vloeit voort uit het afwegingskader dat in de nota Verbonden partijen is opgenomen en in hoofdstuk 2 van dit rapport is opgenomen en combinatie met het financieel belang en financieel risico dat de gemeente loopt (zie daartoe bijlage 3 overzicht financieel belang en financieel risico).
- Speciale aandacht is er binnen de indicator “Governance” voor het beloningsbeleid van de verbonden partijen. Medio 2015 heeft de gemeenteraad met een motie om beloningstransparantie gevraagd en eind 2016 heeft het college een eerste stand van zaken weergegeven. In dit rapport wordt de actualiteit weergegeven.

Overzicht stand van zaken per verbonden partij

GR	Publiek belang / beleid	Governance	Financiën	Aanpassing sturen, beheersen, toezicht en verantwoording?	Wijziging deelname Deventer
GGD	Groen	Groen	Groen	Nee	Nee
VR	Groen	Groen	Groen	Nee	Nee
RSJ	Groen	Groen	Oranje	Nee	Nee
ODIJ	Groen	Groen	Groen	Nee	Nee

Publiek belang / beleid

Iedereen heeft wel eens te maken gehad met de GGD. Bijvoorbeeld voor een inenting voor een verre reis of tijdens het bezoek aan de schoolarts. Maar de GGD doet veel meer. Om de ruim 500.000 inwoners van de regio IJsselland gezond te houden doen ze het volgende:

- ✓ Beleidsadvisering aan gemeenten
- ✓ Controle en advies over hygiëne en veiligheid
- ✓ Forensische zorg
- ✓ Gezondheidsbevordering
- ✓ Infectieziektebestrijding
- ✓ Jeugdgezondheidszorg
- ✓ Maatschappelijke zorg
- ✓ Milieu en gezondheid (medische milieukunde)
- ✓ Rampen en crises
- ✓ Reizigerszorg
- ✓ Rijksvaccinatieprogramma
- ✓ Seksuele gezondheid
- ✓ Tuberculosebestrijding

De meeste taken zijn wettelijk geregeld in de **Wet publieke gezondheid**. De wet regelt de organisatie van de openbare gezondheidszorg, de bestrijding van infectieziektecrises en de isolatie van personen/vervoermiddelen die internationaal gezondheidsgevaaren kunnen opleveren. Ook regelt de wet de jeugd- en ouderengezondheidszorg. Sommige taken zoals bijvoorbeeld reizigerszorg en forensische geneeskunde zijn niet wettelijk maar worden wel uitgevoerd door de GGD.

De regio waarvoor de GGD IJsselland werkt bestaat uit 11 gemeenten: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst- Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle.

Publieke Beleidsagenda

Het bestuur van de GGD (11 gemeenten) is bezig met een meerjarige beleidsagenda voor Publieke gezondheid in IJsselland. De beleidsagenda is een aanvulling op het gezondheidsbeleid (nota volksgezondheid en visie van wieg naar werk) van iedere gemeente en ondersteunt de transformatie in het sociaal en ruimtelijk domein. In het verlengde hiervan wil het bestuur met de agenda Publieke gezondheid de inhoudelijke opdracht aan GGD IJsselland vastleggen. De beleidsagenda voor de komende 4 jaar heet: Beweging vanuit eigen regie, de agenda Publieke gezondheid 2019-2023.

Het is een strategisch georiënteerde agenda, bedoeld om een beweging in gang te zetten. Een beweging die primair gaat over het versterken van eigen regie van mensen en over anders en breder kijken naar gezondheid volgens het concept van positieve gezondheid. Een beweging waarin we verder komen door samen te werken met partners op lokaal, regionaal en Landelijk niveau.

De agenda bestaat uit de volgende 5 programmalijnen:

1. Versterken publieke gezondheidszorg
2. Jeugd en kansrijke start
3. Psychische gezondheid
4. Gezonde leefomgeving
5. Preventieve gezondheidszorg voor ouderen

De activiteiten van de GGD en de uitvoering van de beleidsagenda landen beleidsmatig en financieel in de programma's meedoen en jeugd en onderwijs. Maar ook andere programma's maken gebruik van de dienstverlening van de GGD (veiligheid, milieu en duurzaamheid, openbare ruimte en leefomgeving).

Governance

- In de gemeenschappelijke regeling van GGD IJsselland - de juridische basis voor de samenwerking van de gemeenten - is opgenomen dat dit gebeurt aan hand van de beschrijving van de basisproducten in [het productenboek van GGD IJsselland](#), aan het begin van de nieuwe zittingsperiode van het algemeen bestuur. Het productenboek is een document dat een bepaalde situatie beschrijft.
- In de huidige maatschappelijke dynamiek doen zich binnen een bestuurstermijn van vier jaar ongetwijfeld ontwikkelingen voor die van invloed zijn op 'de wettelijke taken' van GGD IJsselland. Soms vallen taken weg of krijgt de GGD nieuwe taken, zijn wijzigingen nodig als gevolg van wet- en regelgeving en vinden accentverschuivingen plaats op grond van de bestuurlijke keuzes voor de komende bestuursperiode. De vierjaarlijkse cyclus van 'vaststellen' van de basistaken door het algemeen bestuur moet in deze context worden bekeken.
- In de Planning en &Control-cyclus geven instrumenten als de Agenda Publieke Gezondheid en de voorjaarsbestuursrapportage de inkleuring van het beleid voor de verschillende taken van de organisatie. Het productenboek en de andere instrumenten gezamenlijk geven een goed beeld van de reguliere taken waar de GGD mee bezig is.

Het bestuur van GGD IJsselland bestaat uit het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur vergadert gemiddeld vier keer per jaar, het dagelijks bestuur acht tot tien keer.

Het algemeen bestuur is het belangrijkste bestuursorgaan van GGD IJsselland. Dit bestuur bestaat uit één vertegenwoordiger per gemeente, aangevuld met de secretaris (directeur publieke gezondheid GGD IJsselland). Elk college van burgemeester en wethouders van een gemeente benoemt de eigen gemeentevertegenwoordiger.

Alle taken van GGD IJsselland zijn verdeeld over de dagelijks bestuursleden. Zo hebben ze ieder een aantal portefeuilles. Dit betekent dat ze aanspreekpunt zijn voor bepaalde taken.

De leden zijn bestuurlijk verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van GGD IJsselland en voor de financiële gang van zaken binnen GGD IJsselland. Het dagelijks bestuur legt verantwoording af aan het algemeen bestuur. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn niet openbaar.

De wethouder van Zwolle, Zwartewaterland en Raalte zitten in het dagelijks bestuur.

Directeur publieke gezondheid Rianne van den Berg heeft de leiding over GGD IJsselland en het GHOR bureau (onderdeel van Veiligheidsregio IJsselland). Zij maakt ook deel uit van de directie van Veiligheidsregio IJsselland.

De zeggenschap van Deventer is 1 stem van de 11.

Naast de bestuurlijke overleggen zijn er ook ambtelijk overleggen waar de bestuurlijke stukken worden voor besproken, voorbereid.

De GGD nodigt de gemeente regelmatig uit voor een werkbezoek. De accounthouder van de GGD voor de gemeente Deventer is zichtbaar en overlegt regelmatig over de verschillende dossiers met de betrokken ambtenaren.

Financiën

Financieel beleid

De GGD heeft enkele belangrijke financiële beleidsdocumenten:

- De financiële verordening bevat de uitgangspunten voor het financiële beleid, het financieel beleid en het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie. Deze is laatst gewijzigd in juni 2018:
- De GGD heeft een nota risicomanagement en weerstandsvermogen dat als basis dient voor het risicobeleid. De nota is vastgesteld in december 2014.

Financieel risico

Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonerbijdrage). Het financieel belang van de gemeente Deventer op basis van deze inwonerbijdrage is circa 19%.

GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een actuele financiële risico-inventarisatie. Risico's voor de GD zijn o.a. faillissement van toeleveranciers, claims en procedures, extra inzet medewerkers bij uitbraak infectieziekte en boventallig personeel bij beëindiging of afnemende activiteiten.

Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten – naar rato van het inwonertal – worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. Het weerstandsvermogen is met een ratio van bijna 1,4 goed. Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland en het beschikbare weerstandsvermogen is het risico voor de gemeente Deventer klein.

Ontwikkelingen

De GGD heeft de afgelopen jaren een positief jaarrekeningresultaat kunnen presenteren. De GGD heeft aangekondigd dat in de loop van 2019 inzicht wordt gegeven in de eventuele structurele effecten van het voordelige resultaat 2018 op de begroting 2020.

Conclusie

De GGD heeft de financiën goed georganiseerd. Het financieel risico voor de gemeente is beperkt, mede als gevolg van een behoudend financieel beleid.

Publiek belang / beleid

De veiligheidsregio is ingesteld om de inwoners van onze regio beter te beschermen tegen de risico's van branden, rampen en crises. Dankzij samenwerking zorgt VRIJ ervoor dat we steeds beter voorbereid zijn op het bestrijden van rampen en de steeds groter wordende risico's onder controle kunnen houden.

De Wet Veiligheidsregio's (Wvr) is de basis. Deze trad op 1 oktober 2010 in werking. Veiligheidsregio IJsselland is een overheidsorganisatie die is ingesteld onder de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio IJsselland. Voor het op niveau houden van de taken en om deze verder te ontwikkelen ontvangt VRIJ budgetten van de deelnemende gemeenten en van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

De deelnemers zijn de gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Binnen de veiligheidsregio werken brandweer, GHOR, politie en gemeenten samen.

Ontwikkelingen

Nieuwe risico's zoals droogte en cybercrime en de noodzakelijke voorbereiding daarop. Ontwikkelingen m.b.t. arbeidsvoorwaarden en prijsontwikkeling. Toename efficiency en besparing bij regionaal werken. Verschuiving van repressie naar preventie

Governance

Het bestuur van de Veiligheidsregio IJsselland wordt gevormd door bestuurders uit de colleges van alle deelnemende overheden. Uit hun midden is het dagelijks bestuur gekozen.

Overlegorganen Bestuurlijk: Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.

Overleg ambtelijk: adviseurs crisisbeheersing (RSC) en overleg Financiële experts gemeenten. Overleg gemeentesecretarissen over de samenwerking in regio IJsselland (Kring van secretarissen)

De governance is goed geregeld. De bestuurlijke verantwoordelijkheden zijn helder vastgelegd.

Financiën

Financieel beleid

De VR heeft enkele belangrijke financiële beleidsdocumenten:

- De financiële verordening bevat de uitgangspunten voor het financiële beleid, het financieel beleid en het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie. Deze is laatst vastgesteld in december 2017:
- De GGD heeft een nota risicomanagement en weerstandsvermogen dat als basis dient voor het risicobeleid. Deze is laatst vastgesteld in 2017;
- In 2018 heeft de VR ook een treasurywet en een nota reserves en voorzieningen vastgesteld.

Financieel risico

VR IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een actuele financiële risico-inventarisatie. Met externe ondersteuning is verband gelegd tussen risico en aan te houden weerstandsvermogen. Voor de begroting 2020 is toegevoegd het risico van de komende deeltijdregelgeving voor vrijwilligers. VRIJ wil deze risico's beheersen en zoveel mogelijk beperken. Op basis van de meerjarenraming van VRIJ IJsselland en het beschikbare weerstandsvermogen is het risico voor de gemeente Deventer klein.

Conclusie

De VR IJsselland heeft de financiën goed georganiseerd. Het financieel risico voor de gemeente is beperkt.

Publiek belang / beleid

Voor de transitie in 2015 zijn gemeenten verplicht om samen te werken. En regionale transitiearrangementen jeugd op te stellen waarin afspraken zijn gemaakt op welke terreinen wordt samengewerkt. Er zijn circa 40 jeugdzorgregio's gevormd. Deventer maakt onderdeel uit van de regio IJsselland. De samenwerking is verder geformaliseerd in een (lichte) gemeenschappelijke regeling (regionaal servicebureau IJsselland: RSJ) en een dienstverleningsoverkomst. In deze documenten staat de samenwerking beschreven.

Daarnaast is besloten om voor een aantal functies landelijke inkoopafspraken te maken namens alle gemeenten. De reden om deze afspraken te maken is om er voor te zorgen dat vraag en aanbod voor schaarse en voornamelijk landelijk georganiseerde functies zo effectief mogelijk op elkaar aansluiten. Vervolgens is besloten om voor deze landelijke specialistische functies dan ook een landelijk transitiearrangement op te stellen. Het landelijke transitiearrangement is een aanvulling op de regionale transitiearrangementen.

Het RSJ IJsselland is een zelfstandige inkoop- en betaalorganisatie van jeugdhulp voor de elf samenwerkende gemeenten in de regio IJsselland. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling die aan het RSJ-IJsselland ten grondslag ligt wordt gevormd door de elf wethouders van de deelnemende gemeenten: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. De regiomanager is verantwoordelijk voor de aansturing van het Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland en is de regisseur van de regionale samenwerking. Zij bewaakt de kaders van het in 2016 vastgestelde visiedocument 'Samenwerken aan transformatie 2017-2020' en de regioagenda.

Het RSJ IJsselland is ingericht aan de hand van vijf pijlers, namelijk inkoop, contractmanagement, financiële administratie, monitoring en de regioagenda.

Beleid en ontwikkeling GR

Momenteel vindt er een discussie plaats waar de RSJ van is en waar de gemeenten zelf verantwoordelijk van zijn. Zo is uitgesproken dat de transformatie een lokale aangelegenheid is. Echter hoe verhoudt zich dat met de transformatie middels een wijziging van het regionale inkoopmodel of afspraken maken met regionale zorgaanbieders? Welke inhoudelijke thema's kunnen regionaal worden uitgewerkt en welke lokaal? En is het handig om het RSJ bij de

lokale transformatie een rol te laten spelen? Bijvoorbeeld om van elkaar te leren. Of betaal je daar dan apart voor per gemeente?

Deze vragen spelen tegen de achtergrond dat het RSJ vanuit het landelijk transformatiefonds gedurende drie jaar jaarlijks ruim 1 mln. euro krijgt.

Wat is er bereikt.

De aanvraag die het RSJ heeft gedaan op het landelijk transformatie fonds is gehonoreerd met ruim 1 mln per jaar voor de komende drie jaar. Daarnaast is er een regionaal monitoringssysteem opgezet waarin de ontwikkelingen per gemeente gevolgd kunnen worden. Daarnaast kan geconstateerd worden dat de RSJ samen met de gemeenten een belangrijke rol hebben gespeeld in de soepele overgang van de jeugdzorg naar de gemeenten. De overgang betrof zowel de zorg aan de kinderen (zowel via lokale, regionale als landelijke aanbieders) als de hele inkoop en facturatie richting de zorgaanbieders.

Aanbeveling

Op de begroting 2019 en 2020 van de RSJ is door de gemeente Deventer tegen gestemd: de gevraagde budgetten zijn onvoldoende onderbouwd. Daarnaast zijn we van mening dat de transformatie lokaal moet plaatsvinden en de in begroting genoemde taken van het servicebureau juist zouden moeten afnemen i.p.v. toenemen/uitbreiden.

Op reguliere basis (voor de begrotingsstukken naar de raad worden gestuurd) de RSJ het gesprek met de raad te laten voeren over de uitgevoerde taken en de voorgenomen taken.

Sturen op lokale transformatie en de taken van het RSJ hierin te beperken.

Governance

In de GR is o.a. geregeld welke taken (inkoop, contractmanagement, financiële administratie, monitoring, uitvoering regionale inhoudelijke thema's) onder de GR vallen, hoe het bestuur wordt ingesteld, en welke stukken dienen te worden vastgesteld. Tevens staan er bepalingen in over de archivering, uittreding en hoe om te gaan met geschillen. In de dienstverleningsovereenkomst die iedere deelnemer heeft afgesloten met de RSJ staan de taken nader uitgewerkt.

Bestuur. De colleges wijzen uit hun midden ieder één lid van het bestuur aan. De leden van het bestuur hebben ieder één stem. Het bestuur beslist bij volstreekte meerderheid van stemmen.

Het bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter aan. De voorzitter ondertekent de stukken die van het bestuur uitgaan. De voorzitter is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de vergaderingen van het bestuur en tevens voor de vergaderorde binnen het bestuur. Wethouder van de gemeente Zwolle is voorzitter.

Het bestuur benoemt, schorst en ontslaat de secretaris. De secretaris mag niet lid zijn van het bestuur. De secretaris is bij de vergaderingen van het bestuur aanwezig en staat het bestuur bij in de uitvoering van zijn taken. De secretaris medeondertekent de stukken die van het bestuur uitgaan. De secretaris is tevens regiomanager.

Wethouder Frits Rorink neemt zitting in het bestuur namens de gemeente Deventer

Naast het bestuurlijk overleg is er een ambtelijk overleg, managers verleg en diverse werkgroepen (o.a. financiën, inkoop, toegang).

De governance is goed geregeld. De bestuurlijke verantwoordelijkheden zijn helder vastgelegd. Echter in aanvulling op de bestuurlijke verantwoordelijkheden is aanscherping nodig wat de rol van de werkgroepen, ambtenaren overleg en manager overleg is (adviserend, voorbereidend en aan wie: bestuurder eigen gemeente, bestuur rsj, manager rsj, managers overleg etc..).

Financiën

Financieel beleid

De RSJ heeft enkele belangrijke financiële beleidsdocumenten:

- De Gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland, waarin de belangrijkste bepalingen staan omtrent kadernota, begroting en jaarrekening.
- De bijdrageverordening waarin is geregeld op welke wijze en in welke mate de gemeenten financieel bijdragen aan de middelen van de uitvoeringsorganisatie.

De RSJ heeft geen nota weerstandsvermogen, omdat de RSJ geen eigen vermogen kan aanhouden. Alle voor- of nadelige resultaten worden met de deelnemende gemeenten verrekend.

Financieel risico

De bijdrage in de kosten in de begroting is gebaseerd op het aandeel in het rijksbudget voor Jeugd volgens de laatst gepubliceerde meicirculaire. Voor 2019 is het aandeel van Deventer 21,3%.

De GR heeft geen eigen vermogen. De GR taken worden bevoorschot door de deelnemende gemeenten en aan het eind van het jaar worden de gerealiseerde uitgaven met gemeenten afgerekend. Het exploitatiesaldo van de begroting en jaarrekening van de GR is daarmee jaarlijks nihil.

Het is een relatief kleine organisatie waardoor het risico beperkt is. Het financiële risico voor de gemeente Deventer is met name gelegen in een ophoging van de begroting van de RSJ als gevolg van uitbreiding van taken.

De gemeenteraad van Deventer heeft eind 2017 bij de voortzetting van de GR het standpunt ingenomen dat de GR alleen bedoeld is voor regionale taken. (Regionaal waar het moet en lokaal waar het kan“)

Met een raadsmededeling (17 april 2018) is aangegeven dat de GR haar begroting 2019 voor apparaatskosten (met een "tegenstem" van Deventer flink heeft opgehoogd. De gemeente Deventer heeft in haar zienswijze ingebracht dat de budgetverhoging onvoldoende is onderbouwd, de transformatie lokaal plaats moet plaatsvinden en de taken van het servicebureau zouden moeten afnemen i.p.v. toenemen/uitbreiden. Het goed organiseren van taken houdt niet per definitie in dat het meer geld moet kosten. Ondanks die zienswijze heeft het bestuur van het RSJ begroting vastgesteld

In de conceptbegroting 2020 zien we dat de taken op het gebied van factuurafhandeling naar gemeenten overgaan. In dezelfde begroting zien we aan de andere kant weer een uitbreiding van taken waar een extra gemeentelijke bijdrage wordt gevraagd. Voorstel van het college is met bovenstaande argumenten een zienswijze bij het bestuur van de RSJ IJsselland in te brengen:

- een verhoging van de begroting en de gemeentelijke bijdrage niet nodig is gezien het voordelige resultaat in de concept jaarrekening 2018 en de mogelijkheden op andere wijze intern te besparen.

Ontwikkelingen

Met ingang van 1 juni 2019 zal de gemeente de afhandeling van facturen voor Jeugdhulp zelf afhandelen.

Conclusie

Het financieel risico voor de gemeente is met name gelegen in de omvang van de regionale taken en de daarbij beschikbaar te stellen middelen.

Publiek belang / beleid

De Omgevingsdienst IJsselland levert een bijdrage aan een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving om in te wonen, werken en leven.

De reden waarom deze GR is opgericht vindt haar grondslag in de Wet van 9 december 2015 tot wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving). De wet verplicht ons om de Omgevingsdienst op te richten als Openbaar Lichaam. De beoogde voordelen zijn: een robuuste uitvoerende dienst levert schaalvoordelen, zoals een beter gegarandeerd kwaliteitsniveau en meer efficiëntie.

OD IJsselland vertegenwoordigt de 11 gemeenten van West-Overijssel en de provincie Overijssel.

De OD voert VTH taken uit op het gebied van milieu/omgevingswetgeving en levert advies op specialistische taken (bodem, geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit) en advies over actuele en toekomstige ontwikkelingen (o.a. omgevingswet, energietransitie). Daarmee levert zij een bijdrage aan een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving om in te wonen, werken en leven.

Ontwikkelingen

1. Nieuwe ontwikkelingen: omgevingswet, klimaatakkoord/wet

Vanuit de omgevingswet en de energietransitie komen er veel nieuwe taken op gemeenten / omgevingsdiensten af waar gemeenten, maar ook de omgevingsdienst op moet zijn voorbereid. Dit kost extra tijd en capaciteit in beleidsadvisering en monitoring van gegevens en in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

2. Bedrijfsvoering: nabijheid en systemen

De administratieve systemen zijn van essentieel belang voor de goede uitvoering van de taken van de OD en de samenwerking met de deelnemende overheden. Deze systemen sluiten nog niet op elkaar aan. In de praktijk betekent dit dat toegang in systemen en de samenwerking tussen OD en deelnemers nog niet optimaal is. Dit vraagt dus tijd en aandacht van beide kanten. Anderzijds hoort dit ook bij een nieuwe GR die nog maar een jaar van start is gegaan. De organisaties zijn zich hiervan bewust en er wordt hard gewerkt aan verbeteringen.

3. VTH beleid:

Voor VTH zaken is samenwerking tussen deelnemende overheden en de OD noodzakelijk in de opzet van een (nieuw) VTH beleidskader en het uitvoeringsprogramma. De gemeente kan op dit moment niet voldoende voorzien in het leveren van de gevraagde capaciteit in deze werkprocessen. Dit knelpunt speelt in meerdere gemeenten en is ook een gevolg van de nieuwe werksituatie, zo blijkt ook uit de rapportage van de provincie als toezichthoudend orgaan.

Governance

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst wordt gevormd door bestuurders uit de colleges van alle deelnemende overheden. Uit hun midden is het dagelijks bestuur gekozen. De directeur van de Omgevingsdienst fungeert in beide besturen als secretaris.

Er zijn verschillende ambtelijke afstemming overleggen: met accounthouders vanuit gemeenten en provincie, financial overleg met financiële adviseurs uit deelnemende organisaties. Daarnaast heeft gemeente Deventer een regulier overleg met de regionale accounthouders van gemeente en OD, en de relevante programma / teammanagers (Milieu en Duurzaamheid, VT en OV) en financieel adviseur.

De uitbestede taken worden gestuurd en beheerst door een overkoepelende mandaatregeling, jaaropdrachten en verantwoordingsrapportages.

De verticale sturing en verantwoording wordt vormgegeven door de jaarlijkse kaderbrief en begroting, welke laatste na raadpleging van raden en staten, door het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst wordt vastgesteld. De verantwoording gebeurt door middel van de jaarrekening welke na raadpleging van raden en staten, door het Algemeen Bestuur wordt vastgesteld.

De horizontale sturing en beheersing geschiedt door middel van dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) die tussen de deelnemende overheden en de Omgevingsdienst worden afgesloten voor meerdere jaren. Hierbinnen worden jaaropdrachten verstrekt. Deze DVO's en jaaropdrachten betreffen de wettelijk verplicht in te brengen taken, maar ook "facultatieve" (specialistische) taken. De gemeente Deventer heeft deze volledig ingebracht. Tevens verstrekt het bevoegd gezag het mandaat aan de Omgevingsdienst dat nodig is voor de uitvoering van de DVO. De uitvoering van deze DVO's en jaaropdrachten wordt beheerst m.b.v. periodieke rapportages aan de opdrachtgevers. De betaling door de deelnemers is vooralsnog gekoppeld aan de ingebrachte taken. Vanaf 2020 is het voornemen om over te gaan op outputfinanciering.

Financiën

Financieel beleid

De omgevingsdienst IJsselland is een organisatie in ontwikkeling. In 2020 breekt de volgende fase aan in de ontwikkeling van OD-IJsselland. De huidige kaders zijn gesteld in de gemeenschappelijke regeling en het Bedrijfsplan. In 2018 is het beleidskader weerstandsvermogen en het treasury statuut vastgesteld. Met een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Zwolle en OD IJsselland is in de functie van treasurer voorzien (met eindverantwoordelijkheid voor het proces bij de Omgevingsdienst)

Financieel risico

In het bedrijfsplan is een besparingsdoelstelling opgenomen van 2% per jaar cumulatief bij een gelijkblijvend werkaanbod voor de periode 2020-2023. Deze is ook verwerkt in de meerjarenbegroting 2020-2023.

Omgevingsdienst IJsselland voert een actief financieel risicobeleid, de uitgevoerde risico-inventarisatie resulteert in een benodigd weerstandsvermogen van € 311.000 (ongeveer 3% van de begroting). Voorstel van de omgevingsdienst zal zijn deze algemene reserve te vormen vanuit het jaarresultaat 2018.

Conclusie

De Omgevingsdienst heeft de financiën goed georganiseerd. Het financieel risico voor de gemeente is beperkt.

5 Conclusies en aanbevelingen

	
Voorziet de betreffende verbonden partij op een effectieve en efficiënte wijze in de behartiging van het publiek belang?	<p>Ja.</p> <p>De GGD is actief binnen de gemeente Deventer en op veel plekken zichtbaar. Het is een belangrijke samenwerkingspartner voor de gemeente, zowel op bestuurlijk, beleidsmatig als op uitvoerend niveau. En is ook een belangrijke samenwerkingspartner voor veel partijen in de stad. De beleidsagenda van de GGD sluit goed aan bij de vastgestelde visies binnen de gemeente Deventer. De laatste jaren is een slag gemaakt naar maatwerk voor de gemeente Deventer in lokale zichtbaarheid en samenwerkingsprojecten.</p> <p>Gezien het belang van de nieuwe beleidsagenda voor de gemeente Deventer en alle activiteiten die de GGD in de gemeente Deventer doet en gaat doen (vanuit de beleidsagenda maar ook vanuit de wettelijke taken) is de aanbeveling om de plannen en de resultaten op reguliere basis aan de raad te presenteren.</p>
Hoe vindt sturen, beheersen, het houden van toezicht en de verantwoording plaats en zijn daarin aanpassingen gewenst?	Geen aanpassingen gewenst.
	
Voorziet de betreffende verbonden partij op een effectieve en efficiënte wijze in de behartiging van het publiek belang?	<p>Ja.</p> <p>De veiligheidsregio IJsselland is een betrouwbare partner en gaat uit van de kracht die in de samenleving aanwezig is.</p> <p>De veiligheidsregio zoekt daarbij nadrukkelijk de verbinding met het lokale integrale veiligheidsbeleid en werkt samen met crisispartners. Op deze manier werkt de VR IJsselland effectief en is van toegevoegde waarde voor inwoners, het lokale bestuur en andere partners.</p>
Hoe vindt sturen, beheersen, het houden van toezicht en de verantwoording plaats en zijn daarin aanpassingen gewenst?	Geen aanpassingen gewenst.

	
Voorziet de betreffende verbonden partij op een effectieve en efficiënte wijze in de behartiging van het publiek belang?	<p>Ja.</p> <p>Voor de transitie in 2015 zijn gemeenten verplicht om samen te werken. En regionale transitiearrangementen jeugd op te stellen waarin afspraken zijn gemaakt op welke terreinen wordt samengewerkt. Er zijn circa 40 jeugdzorgregio's gevormd. Deventer maakt onderdeel uit van de regio IJsselland. De samenwerking is verder geformaliseerd in een (lichte) gemeenschappelijke regeling en een dienstverleningsoverkomst.</p>
Hoe vindt sturen, beheersen, het houden van toezicht en de verantwoording plaats en zijn daarin aanpassingen gewenst?	<p>Ten aanzien van Financiën: op de begroting 2019 en 2020 van de RSJ is door de gemeente Deventer tegen gestemd: de gevraagde budgetten zijn onvoldoende onderbouwd. Daarnaast zijn we van mening dat de transformatie lokaal moet plaatsvinden en de in begroting genoemde taken van het servicebureau juist zouden moeten afnemen i.p.v. toenemen/uitbreiden.</p>

	
Voorziet de betreffende verbonden partij op een effectieve en efficiënte wijze in de behartiging van het publiek belang?	<p>Ja.</p> <p>De OD voert VTH taken uit op het gebied van milieu/ omgevingswetgeving en levert advies op specialistische taken en advies over actuele en toekomstige ontwikkelingen. Daarmee levert zij efficiënt een bijdrage aan een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving om in te wonen, werken en leven.</p>
Hoe vindt sturen, beheersen, het houden van toezicht en de verantwoording plaats en zijn daarin aanpassingen gewenst?	<p>Geen aanpassingen gewenst.</p>
Overige aanbevelingen	<p>De omgevingsdienst is een organisatie in ontwikkeling. De omgevingsdienst stelt in 2019 een ontwikkelplan op, waarbij de gemeente Deventer de volgende aandachtspunten zal</p>

	<p>meegeven:</p> <ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="592 322 1361 539">1. Nieuwe ontwikkelingen Vanuit de omgevingswet en de energietransitie komen er veel nieuwe taken op gemeenten / omgevingsdiensten af waar gemeenten, maar ook de omgevingsdienst op moet zijn voorbereid. Dit kost extra tijd en capaciteit in beleidsadvisering en monitoring van gegevens en in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.<li data-bbox="592 568 1361 904">2. Bedrijfsvoering: nabijheid en systemen De administratieve systemen zijn van essentieel belang voor de goede uitvoering van de taken van de OD en de samenwerking met de deelnemende overheden. Deze systemen sluiten nog niet op elkaar aan. In de praktijk betekent dit dat toegang in systemen en de samenwerking tussen OD en deelnemers nog niet optimaal is. Dit vraagt dus tijd en aandacht van beide kanten. Anderzijds hoort dit ook bij een nieuwe GR die nog maar een jaar van start is gegaan. De organisaties zijn zich hiervan bewust en er wordt hard gewerkt aan verbeteringen.<li data-bbox="592 934 1361 1211">3. VTH beleid Voor VTH zaken is samenwerking tussen deelnemende overheden en de OD noodzakelijk in de opzet van een (nieuw) VTH beleidskader en het uitvoeringsprogramma. De gemeente kan op dit moment niet voldoende voorzien in het leveren van de gevraagde capaciteit in deze werkprocessen. Dit knelpunt speelt in meerdere gemeenten en is ook een gevolg van de nieuwe werksituatie, zo blijkt ook uit de rapportage van de provincie als toezichthoudend orgaan.
--	--

